

Studieplan 2012/2013

Bachelor i sykepleie

Studiepoeng: 180

Studiets varighet, omfang og nivå

Bachelor i sykepleie er totalt på 180 studiepoeng hvorav ferdighetstrening og praktiske studier utgjør 90 studiepoeng. Normert studietid på heltidsstudiet er tre år.

Innledning

Fagplanen for bachelorstudiet i sykepleie tar utgangspunkt i Rammeplan og forskrift for 3-årig sykepleierutdanning fastsatt av Kunnskapsdepartementet 25. januar 2008.

Intensjonen med innledningskapitlet er å synliggjøre fagplanens perspektiv gjennom å beskrive innholdet i sentrale begreper som helse, sykepleie, sykepleiefaglig kompetanse, endringsorientering, folkehelse, kunnskap og læring.

Helse er en kvalitet og en verdi som angår alle mennesker uavhengig av alder, kjønn, hudfarge, livssyn, funksjonshemming, kultur-etnisk bakgrunn, sosial status og politisk oppfatning. Mennesket er i kontinuerlig samspill med andre mennesker og sitt miljø. Vi lever i stadig forandring i spenningstilstander mellom helse og sykdom, uavhengighet og avhengighet.

Sykepleie bygger på et helhetlig menneskesyn som vektlegger at alle er mennesker er likeverdige og har grunnleggende verdi i seg selv. En helhetsforståelse av mennesket innebærer å se på mennesket som bestående av fysiske, psykiske, åndelige og sosiale dimensjoner. Grunnlaget for all sykepleie er respekten for det enkelte menneskets liv. Sykepleie bygger på verdiene barmhjertighet, omsorg, empati og grunnleggende menneskerettigheter. Sykepleiens pasient/klient er i en sårbar situasjon med truet verdighet og redusert makt, men er sikret personlig autonomi, integritet og rettferdighet når pleie og omsorg bygger på yrkets etikk-kodeks. Sykepleiens sentrale oppgave er å fremme helse og velvære, forebygge sykdom, gjenopprette helse, lindre lidelse og legge til rette for en verdig død.

Sykepleieren forholder seg til pleie og kontinuerlig omsorg for den syke ut fra hvordan det erfarer å være syk, og ut fra kunnskaper om de enkelte sykdommers årsak, behandling, diagnostikk og prognose, men retter seg også mot grupper av pasienter, pårørende og omgivelser.

Sykepleiefaget er komplekst, fordi det krever stor fleksibilitet i bruk av forskjellige kunnskaper med faglig skjønn i nye situasjoner. Sykepleieutøvelsen må alltid individualiseres gjennom det umiddelbare møte mellom pasient/pårørende og sykepleier.

Sykepleiefaglig kompetanse bygger på en helhet av kunnskaper, holdninger og ferdigheter.

Etter endt utdanning skal sykepleieren ha handlingskompetanse innen selvstendige kjerne- funksjoner og handlingsberedskap innen øvrige områder.

Sykepleieren skal ha kompetanse i helsefremmende og forebyggende arbeid, undervisning og veiledning, forskning og fagutvikling, kvalitetssikring, organisering og ledelse. Sykepleieren skal ha kunnskap om helsepolitiske prioriteringer og juridiske rammer for yrkesutøvelsen.

Helsetjenestetilbudet er under stadig utvikling. Det er derfor behov for endringsorienterte sykepleiere. Endring kan være forandring, fornying, omskaping, korrigerende eller tilpasning og kan skje nesten umerkelig, eller gjennom store og brå forandringer. Endringer kan foregå på samfunns-, gruppe-, organisasjons- og individnivå.

Grunnforståelsen i sykepleie retter seg mot endring i form av forbedring av pasienter og pårørendes tilstand. Å være i en kontinuerlig læringsprosess for eksempel som student i sykepleierutdanningen innebærer også endring. Endring kan dessuten være orientert mot styringsmakter eller arbeidsgivers pålegg om og/eller sykepleieres ønske og initiativ til forandring. Endringsorienterte sykepleiere viser evne og vilje til en kritisk og reflektert holdning til utøvelsen av sykepleie, de stoler på seg selv og kan samarbeide med andre gjennom å inneha grunnleggende klinisk og organisatorisk kompetanse.

I folkehelsearbeid brukes to hovedstrategier; helsefremmende og sykdomsforebyggende for å oppnå bedre helse i befolkningen, på individ-, gruppe- og samfunnsnivå.

Utgangspunkt for helsefremmende arbeid har sin forankring i Ottowacharteret og Health Promotion som er en retning innen folkehelse der helse utgjør en prosess som gjør mennesket og grupper i stand til å være et aktivt handlende subjekt i eget liv. Målet er å påvirke og utvikle betingelser for helse og trekke individ eller gruppe inn i arbeidet med å utvikle helse og livskvalitet.

Sykepleierutdanningen ved Høgskolen i Hedmark har en folkehelseprofil som inkluderer både helsefremming og sykdomsforebygging, men har hovedvekten på en helsefremmende strategi.

Begrepene salutogenese og empowerment vil symbolisere denne profilen og representere to viktige retninger i den helsefremmende tenkningen.

Sykepleierutdanningens formål er å utdanne selvstendige og ansvarsbevisste yrkesutøvere som kan planlegge, organisere og gjennomføre tiltak i samarbeid med pasienter/brukere og andre tjenesteytere i alle ledd av helsetjenesten.

Videre skal utdanningen kvalifisere for et yrke og en yrkespraksis i stadig utvikling og endring. Derfor vektlegges et allsidig kunnskapssyn som innebærer forsknings-, erfarings- og brukerkunnskap.

Kunnskapssyn og synet på læring står i nær sammenheng. Læring er en relativt varig forandring av

adferd som bygger på tidligere erfaringer og omfatter tenkning, opplevelse og ytre adferd. Ut i fra dette har læring å gjøre både med intellekt, følelser og handling, og sammenhengen mellom disse.

Utdanningens oppgave vil være å tilrettelegge og stimulere slik at læring kan skje. Derfor tilstrebes en læringskultur som preges av nysgjerrighet, undring og arbeidsinnsats. Et sosiokulturelt læringssyn vektlegges der evne til samarbeid og gjensidig respekt mellom studenter blir systematisk utfordret. Skolens folkehelseprofil vil også være av betydning for studentenes læringsmiljø ved at det legges til rette for studentmedvirkning og studentdemokrati i et helsefremmende studiemiljø som muliggjør bevisstgjøring knyttet til egen helse.

Læringsutbytte

Sykepleierutdanningen skal utdanne selvstendige og ansvarsbevisste endrings- og pasient-orienterte yrkesutøvere som viser evne og vilje til en bevisst og reflektert holdning ved utøvelse av sykepleie. Utdanningen skal kvalifisere for et yrke og en yrkespraksis som er i stadig utvikling og endring. Læring må derfor ses i et livslangt perspektiv der både yrkesutøver og arbeidsgiver har ansvar. (Rammeplan 2008, s.5).

Etter fullført bachelorutdanning i sykepleie, skal studenten ha læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

KUNNSKAP

Etter endt utdanning er målet at kandidaten:

- kan utøve sykepleie i tråd med nasjonale og internasjonale yrkesetiske retningslinjer
- har bred kunnskap om å møte den enkelte pasient og pårørende med varhet, innlevelse og moralsk ansvarlighet
- kan ivareta pasientens grunnleggende behov
- kan observere, vurdere, planlegge, gjennomføre, evaluere og dokumentere pleie og omsorg til pasienter og pårørende
- kan lindre lidelse og hjelpe pasienten til en verdig død
- forstår risikofaktorer av individuell og/eller miljømessig karakter og har innsikt i tiltak som fremmer helse og forebygger sykdom

FERDIGHETER

Etter endt utdanning er målet at kandidaten:

- kan utøve godt og riktig håndlag
- kan iverksette og følge opp forordnet behandling og undersøkelser
- kan forhindre at komplikasjoner og tilleggslidelser oppstår
- kan håndtere legemidler forsvarlig

- kan betjene og kvalitetssikre vanlig medisinsk utstyr
- kan anvende pedagogiske modeller i helsefremmende og forebyggende arbeid
- kan anvende kunnskap om sykdommer og menneskets ulike reaksjoner på sykdom i helsefremmende og forebyggende arbeid
- medvirker til et helsefremmende og inkluderende arbeidsmiljø

GENERELL KOMPETANSE

Etter endt utdanning er målet at kandidaten:

- er oppmerksom på sitt profesjonelle og etiske ansvar i samfunnet
- utviser en kritisk-analytisk holdning til helsetjenesten
- kan ivareta hygieniske prinsipper og bidra til å skape et helsefremmende miljø
- har innsikt i relevante fag- og yrkesetiske problemstillinger
- kan utøve saksbehandling både tverrfaglig og tverretatlig
- bidrar til at faglige normer legges til grunn når sosial- og helsepolitiske beslutninger fattes
- kan arbeide systematisk med fag- og kvalitetsutvikling og bidra til å videreutvikle egen yrkesrolle, delta i klinisk forskning og formidling av resultater
- kan initiere fagutvikling og delta i planlegging og utvikling av kvalitetsindikatorer
- kan lede og administrere sykepleieutøvelsen overfor grupper av pasienter og pårørende
- kjenner til ulike måter for å undervise og veilede medarbeidere og studenter

Fagplanen for bachelorutdanningen i sykepleie har 15 emner og læringsutbyttet er beskrevet for hvert emne.

Målgruppe

Studiet retter seg mot personer som ønsker å arbeide tverrfaglig og i nær kontakt med mennesker i alle aldre. Sykepleie er en profesjon som gir muligheter for varierte arbeidsoppgaver både i kommunehelsetjenesten, i spesialisthelsetjenesten og innenfor privat sektor.

Kompetanse

Fullført studium gir graden Bachelor i sykepleie og gir grunnlag for å søke om autorisasjon som sykepleier i henhold til Lov om helsepersonell. Studiet gir grunnlag for opptak til relevante videreutdanninger på høyere nivå. Fullført studium gir også grunnlag for å søke ulike mastergradsløp.

Opptakskrav

Generell studiekompetanse eller realkompetanse på tilsvarende nivå.

Undervisnings- og læringsformer

Et sosiokulturelt perspektiv på læring, med elementer av det kognitive læringssyn er lagt til grunn for fagplanen. ”Læring i et sosiokulturelt perspektiv innebærer at kunnskaper, ferdigheter og holdninger er basert på deltakelse, de er utviklet i samhandling mellom mennesker (Säljö 2001)”.

Et grunnleggende prinsipp er at læring skjer gjennom deltakelse i et sosialt og kulturelt læringsfellesskap, i stadig dialog med andre mennesker. Studiet baseres på studentaktivitet og samarbeid. Gjennom utdanningen skal studentene lære å arbeide kunnskapsbasert, utvikle sykepleiefaglig forståelse og evne til skriftlig og muntlig fagformidling. Gjennom studentaktive læringsformer forventes studentene å ta medansvar både for egen og medstudenters faglige utvikling.

Studentenes handlingskompetanses i sykepleie baseres på undervisning som er fagutviklings- og forskningsbasert. Studentene tar del i fagutviklings – og forskningsprosjekter i samarbeid med skolens lærere og /eller praksisfelt.

Som følge av ovenfor nevnte læringsprinsipper vil det bli tatt i bruk varierte studie- og arbeidsformer som for eksempel forelesninger, gruppearbeid, veiledning, seminarer med presentasjon og formidling eller respondent- og opponentskap, læringsløype med refleksjon og argumentasjon, læringsplattform, praktiske øvelser og praksisstudier.

Vurderingsformer

Det benyttes både prosessorienterte vurderingsordninger og kunnskapsprøvende vurderingsordninger i studiet. Emnene vurderes til bestått/ikke bestått, eller med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

I emnene med mappevurdering og hjemmeksamen er det utarbeidet egne retningslinjer som beskriver obligatoriske krav, innhold og hvordan den skal sensureres.

For vurdering av praksis er det utarbeidet egne planer som beskriver organisering og arbeidsformer og vurderingsordninger.

For emnet Bacheloroppgaven er det utarbeidet egne retningslinjer som beskriver organisering, arbeidsformer.

Løpende skikkethetsvurdering av alle studenter skal foregå gjennom hele studiet og skal inngå i en helhetsvurdering av studentens faglige og personlige forutsetninger for å kunne fungere som helsepersonell. En student som utgjør en mulig fare for pasienters, klienters og brukeres liv, fysiske og psykiske helse, rettigheter og sikkerhet, er ikke skikket for yrket .

Internasjonalisering

Høgskolen samarbeider med utdanningsinstitusjoner i Norden, Europa, USA, Asia og Afrika.

Studentene har mulighet for å velge delstudier i utlandet i 2. eller 3. år ved en av våre samarbeidsskoler, med en varighet på fra 3 måneder til et semester alt avhengig av hvor de ønsker å studere. Avdeling for helse- og idrettsfag legger stor vekt på internasjonalisering fordi vi ser nytten av at studentene får internasjonal kunnskap og erfaringer. Målet er å kunne møte utfordringene i et stadig mer internasjonalt orientert arbeidsliv. Delstudier i utlandet må godkjennes på forhånd av internasjonal koordinator og faglig ledelse.

Studiets innhold, oppbygging og organisering

Studiet er delt inn i 15 obligatoriske emner. Se emnetabell lenger ned.

Det er utarbeidet egne undervisningsplaner for alle praksisperioder som inneholder organisering og arbeidsformer og hvordan praksis blir vurdert.

Emneoversikt

Emner

Studiepoeng År 1 År 2 År 3

- [Sykepleiefaget, yrkesgrunlaget og eldreomsorg](#)

16 studiepoeng

- [Grunnleggende sykepleie](#)

10 studiepoeng

- [Medikamentregning](#)

0 studiepoeng

- [Sykepleie, folkehelse og enkeltmennesket](#)

10 studiepoeng

- [Anatomi, fysiologi og biokjemi](#)

9 studiepoeng

- [Sykepleie til pasienter i sykehjem](#)

15 studiepoeng

- [Sykepleie til pasienter med akutt skade/sykdom](#)

15 studiepoeng

- [Sykepleie til pasienter med akutt somatisk sykdom og skade i kirurgisk/medisinsk avdeling](#)
12 studiepoeng
- [Sykepleie og folkehelse i et samfunnsperspektiv](#)
10 studiepoeng
- [Sykepleie og etikk](#)
8 studiepoeng
- [Sykepleie til pasienter med pleie- og omsorgsbehov i hjemmet og deres pårørende](#)
15 studiepoeng
- [Sykepleie til pasienter med psykiske og psykosomatiske lidelser og deres pårørende](#)
15 studiepoeng
- [Sykepleie til pasienter med psykiske lidelser](#)
12 studiepoeng
- [Sykepleie til pasienter med akutt og kronisk sykdom i kirurgisk/medisinsk avdeling](#)
18 studiepoeng
- [Bacheloroppgave i sykepleie](#)
15 studiepoeng

Emneoversikt

4SYE Sykepleiefaget, yrkesgrunnlaget og eldreomsorg

Emnekode: 4SYE

Studiepoeng: 16

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen

Læringsutbytte

Læringsutbytte er at studenten

- har kunnskap om sykepleiens historie og dens innvirkning på sykepleiens kunnskapsutvikling og dagens sykepleiepraksis
- kjenner til taushetspliktens forankring og utøvelse av denne
- kan reflektere over hensiktsmessige holdninger i sykepleien
- har kunnskap om ulike måter å forstå aldring på, samt hvilke sykdommer som forekommer hyppig hos eldre
- har kunnskap om hvordan alderdom og helsesvikt hos eldre kan skape forandringer i tilfredsstillelsen av de grunnleggende behov
- kan anvende relevant kunnskap i sin begrunnelse av sykepleien til eldre
- kan identifisere relevante yrkesetiske problemstillinger innenfor eldreomsorgen

Innhold

Emneområder fra Rammeplanen (2008)	Studiepoeng
Sykepleiens historie, tradisjon og yrkesetikk	5
Sykepleiens vitenskapsteoretiske grunnlag, fagutvikling og forskning i sykepleie	1
Psykologi og pedagogikk	2
Sykepleiefaget og yrkesgrunnlaget	3
Generell patologi, sykdomslære og farmakologi	1
Mikrobiologi, infeksjonssykdommer og hygiene	2
Kommunikasjon, samhandling og konfliktløsning	1
Anatomi, fysiologi og biokjemi	1

- Opplevelse av å bli eldre og aldringsprosessen
  - Helsefremming: kosthold og aktivitet
  - Empowerment som selvbestemmelse
  - Aldringsprosesser og sykepleie ved aldring
  - Sykepleie til eldre som er syke
  - Sykepleie til døende pasienter
  - Hyppig forekommende sykdommer hos eldre
  - Legemidler knyttet til aktuelle sykdommer hos eldre – virkning, bivirkning og interaksjon
  - Sykepleie som fag, disiplin og profesjon
- Sykepleiens historie, tradisjon og framtidutsikter
  - Sentrale begrep: menneske, helse, miljø og sykepleie
  - Sykepleierens funksjonsområder
  - Kunnskapsdannelse i sykepleie med bakgrunn i forskning, erfaring og brukerkunnskap
  - Taushetsplikten
  - Holdninger
  - Yrkesetiske retningslinjer

Organisering og arbeidsformer

Det vil bli tatt i bruk varierte arbeidsformer som forelesninger, gruppearbeid, seminarer og veiledninger.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Ingen.

Vurderingsordning

Mappevurdering i gruppe. Vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for folkehelsefag

4GRU Grunnleggende sykepleie

Emnekode: 4GRU

Studiepoeng: 10

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen

Læringsutbytte

Læringsutbytte er at studenten:

- kan anvende fagkunnskap i utøvelse av sykepleie
- kan anvende faglig kunnskap i gjennomføringen av praktiske sykepleieferdigheter i tråd med gjeldende retningslinjer
- kan reflektere over egne kommunikasjonsferdigheter
- kan reflektere over sammenhengen mellom sykepleieteorier og sykepleiepraksis
- kan utføre førstehjelp

Innhold

Emneområder fra Rammeplanen (2008)	Studiepoeng
Sykepleiefaget og yrkesgrunnlaget	5
Anatomi, fysiologi og biokjemi	2
Mikrobiologi, infeksjonssykdommer og hygiene	2
Kommunikasjon, samhandling og konfliktløsning	1

- Praktiske ferdigheter for å hjelpe pasienter med daglige aktiviteter
- Kommunikasjonsferdigheter
- Psykomotoriske ferdigheter
- Hjerte- og lungeredning
- Medikament håndtering
  - Sykepleieteori
  - Kroppen som fenomen i sykepleie

- Grunnleggende mikrobiologi og Hygiene

Organisering og arbeidsformer

Det vil bli tatt i bruk varierte arbeidsformer som forelesninger, gruppearbeid, praktiske øvelser og veiledning.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Studenten må ha deltatt på minimum 90 % av obligatorisk gruppearbeid, veiledningsmøter og praktiske øvelser.

Vurderingsordning

Individuell, praktisk prøve som vurderes til *Bestått/ Ikke Bestått*.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for folkehelsefag

4MT20 Medikamentregning

Emnekode: 4MT20

Studiepoeng: 0

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen

Læringsutbytte

Læringsutbytte ved fullført emne er at studenten:

- har kunnskaper om utregning av ulike medikamenter

Innhold

Medikamentregning

Organisering og arbeidsformer

Det vil bli tatt i bruk varierte arbeidsformer som forelesning, nettbasert læringssti, spill, gruppearbeid og veiledning

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Nettbasert læringssti må være godkjent.

Vurderingsordning

Individuell, 3 timers skriftlig prøve som vurderes til *Bestått/ Ikke Bestått*. For å oppnå karakteren Bestått må prøven være feilfri. Det tillates inntil 5 forsøk på prøven.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for folkehelsefag

4SYFE Sykepleie, folkehelse og enkeltmennesket

Emnekode: 4SYFE

Studiepoeng: 10

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen

Læringsutbytte

Læringsutbytte er at studenten:

- har utviklet kompetanse i tilnæringsmåter som brukes i helsefremmende arbeid for å oppnå bedre helse for individet
- har kunnskaper om historiske og filosofiske tradisjoner og etiske verdier i helsefremmende og forebyggende arbeid
- kjenner til sammenhenger mellom helse, folkehelse og sykepleie
- kan benytte ulike pedagogiske metoder der målet er læring

- kjenner til endringsarbeid og datainnsamling tilknyttet prosjektarbeidet

- reflekterer over egen helse og faktorer som påvirker helsen
- kjenner til andre yrkesgrupper det er naturlig for sykepleiere å samarbeide med

Innhold

Emneområder fra Rammeplanen (2008)	Studiepoeng
Vitenskapsteori og forskningsmetode	2
Etikk	1
Psykologi og pedagogikk	2
Kommunikasjon, samhandling og konfliktløsning	1
Stats- og kommunalkunnskap, helse- og sosialpolitikk	1
Sykepleiens vitenskapsteoretiske grunnlag, fagutvikling og forskning i sykepleie	1
Sykepleiefaget og yrkesgrunnlaget	2

- Sentrale begreper i folkehelseforskning; salutogenese, helsefremming, sykdomsforebygging og empowerment som prosess, som livsinnstilling og som pedagogisk metode

- Levevaner og oppvekst
- Folkehelse og sykepleie i et individuelt perspektiv
- Forutsetninger for helse hos den enkelte og endring av helsevaner
- Menneskesyn og verdigrunnlag
- Ulike pedagogiske modeller der individet har en aktiv rolle i egen læring
- Folkehelse som overbygging innen flere fagområder - historie og tradisjon
- Vitenskapsteori
- Forskningsprosessen; innhenting av kvantitative og kvalitative data
- Motivasjons- og endringsteorier

Organisering og arbeidsformer

2 uker av perioden vil organiseres som prosjektpraksis. Ellers vil det bli tatt i bruk varierte arbeidsformer som forelesning, veiledning, praktiske øvelser og gruppearbeid.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Prosjektpraksis må være godkjent.

Vurderingsordning

Hjemmeeksamen i gruppe over 3 dager. Eksamen vurderes til *bestått/Ikke bestått*.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for folkehelsefag

4AFB101 Anatomi, fysiologi og biokjemi

Emnekode: 4AFB101

Studiepoeng: 9

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen

Læringsutbytte

Læringsutbytte er at studenten:

- har bred kunnskap om menneskets anatomiske oppbygging, organers og organsystemers funksjon
- har kunnskap om hvordan næringsstoff omsettes i organismen
- kan anvende faglig kunnskap på praktiske og teoretiske problemstillinger

Innhold

Emneområder fra Rammeplanen (2008)	Studiepoeng
Anatomi, fysiologi og biokjemi	9

- Grunnleggende biokjemi
- Fra celler til organisme
- Skjelett og muskler
- Hjerte- og karsystem
- Respirasjonssystemet
- Fordøyelsessystemet
- Nyre- og urinveissystemet
- Sanser
- Nervesystemet
- Det endokrine systemet
- Forplantningsorganer og kjønnshormoner
- Væske- elektrolytt og syre-basebalansen
- Ernæringsfysiologi

Organisering og arbeidsformer

Det vil bli tatt i bruk varierte arbeidsformer som forelesning, animasjoner, gruppearbeid, veiledning og nettbaserte oppgaver.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Nettbaserte flervalgsoppgaver.

Vurderingsordning

Individuell 4 timers, skriftlig eksamen. Vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for folkehelsefag

4PSHJ Sykepleie til pasienter i sykehjem

Emnekode: 4PSHJ

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

4GRU Grunnleggende sykepleie

Læringsutbytte

Læringsutbytte er at studenten ved endt emne:

- har innsikt i hvordan høy alder og sykdom hos pasienter i sykehjem virker inn på ivaretagelse av deres daglige aktiviteter
- har innsikt i sykepleierens funksjon i sykehjem
- kan utøve grunnleggende sykepleie basert på kunnskapsbasert praksis
- har respekt for pasienter, pårørende, kollegaer og viser gode samarbeidsevner
- kan dokumentere sykepleie i tråd med praksisplassens dokumentasjonssystem og rutiner
- har tatt initiativ til helsefremmende og sykdomsforebyggende tiltak i sykehjemmet
- kan begrunne synspunkter og erfaringer med bakgrunn i kunnskaper innen eldreomsorgen

Innhold

Emneområder fra Rammeplanen (2008)	Studiepoeng
------------------------------------	-------------

Sykepleiens historie, tradisjon og yrkesetikk	1
Sykepleiefaget og yrkesgrunnlaget	9
Mikrobiologi, infeksjonssykdommer og hygiene	2
Generell patologi, sykdomslære og farmakologi	3

- Pasienters opplevelse av livssituasjonen/ å være på sykehjem med fokus på mestring og livsglede
- Sykehjemmet som helsefremmende arena: kosthold, aktivitet, ivaretagelse av personlig hygiene
- Sykepleie til eldre og i livets slutfase
- Sykepleie og behandling av pasienter med hjertesvikt, hjerte- og hjerneinfarkt, KOLS og demens
- Kroppens forsvarsverk, tilheling og reparasjon av vev, betennelse, væske- og elektrolyttbalanse
- Sykepleiedokumentasjon
- Infeksjonsforebyggende arbeid i sykehjem og sykepleierens ansvar
- Patologi: hjertesvikt, hjerte- og hjerneinfarkt, KOLS, demens

Organisering og arbeidsformer

10 ukers praksis på sykehjem. Det er utarbeidet egen undervisningsplan for praksis som studentene må følge.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Dokumentert kunnskap om taushetsplikten.

Vurderingsordning

Lærer fra høgskolen og hovedveileder/kontaktsykepleier i praksisfeltet vurderer praksisperioden til *Bestått/ Ikke bestått* .

Ansvarlig avdeling

Avdeling for folkehelsefag

4AKUT Sykepleie til pasienter med akutt skade/sykdom

Emnekode: 4AKUT

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen

Læringsutbytte

Læringsutbytte er at studenten:

- kan vise respekt for den enkelte pasient og deres pårørende
- kan identifisere pasienters reaksjoner i forbindelse med akutt skade/sykdom
- kan vurdere pasientens ressurser ved tilrettelegging og utøvelse av sykepleien
- har kunnskaper om mennesker i akutt traumatisk krise
- har innsikt i de vanligste sykdommer, årsak, diagnostisering, symptomer og behandling
- kan forklare hvordan sykdom, skade og behandling virker inn på kroppen
- kan forklare hvordan mikrober truer pasienters helse
- kan beherske relevante verktøy i dokumentasjon av sykepleien
- har kunnskaper om tiltak for å hindre smittespredning
- kjenner til pasienters rettigheter og helsepersonells plikter og viser forståelse for pasientens ønsker og valg

Innhold

Emneområder fra Rammeplanen (2008)	Studiepoeng
Sykepleiens vitenskapsteoretiske grunnlag, fagutvikling og forskning i sykepleie	1
Sykepleiefaget og yrkesgrunnlaget	6
Stats- og kommunalkunnskap, helse- og sosialpolitikk	1
Mikrobiologi, infeksjonssykdommer og hygiene	2
Generell patologi, sykdomslære og farmakologi	5

- Sykepleie ved akutt sykdom/skade og behandling
- Pasienters opplevelse av: akutt sykdom/skade, smerter, kvalme, fatigue
- Spesiell patologi og sykepleie, behandling og omsorg ved:
  - Sykdommer i blod og bloddannende organer
  - Endokrine og ernærings sykdommer

- Sykdommer/skader i nervesystemet
- Sykdommer/skader i sirkulasjonssystemet
- Sykdommer/skader i respirasjonssystemet
- Sykdommer i fordøyelsessystemet
- Sykdommer i urin- og kjønnsorganer
- Sykdommer/skader i skjelett, muskel og bindevev
  - Sykdommer/skader i øyne og ører
  - Kreft, kreftbehandling og palliativ omsorg
- Legemidler relatert til aktuelle sykdommer nevnt over; virkning, bivirkning og interaksjoner
- Dokumentasjon av sykepleie
- Patogenitet, infeksjonssykdommer, resistens, smitteregime
- Lovverk som styrer pasienters rettigheter og helsepersonells plikter knyttet til spesialisthelsetjenesten

Organisering og arbeidsformer

Det vil bli tatt i bruk varierte arbeidsformer som forelesninger, animasjoner, nettbaserte oppgaver, gruppearbeid og praktiske øvelser.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Studenten må ha deltatt på minimum 80 % av praktiske øvelser (av totalt 8), og gjennomført 8 nettbaserte flervalgstester.

Vurderingsordning

Individuell 6 timers skriftlig eksamen, som vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for folkehelsefag

4PAKSOK/4PAKSOM Sykepleie til pasienter med akutt somatisk sykdom og skade i kirurgisk/medisinsk avdeling

Emnekode: 4PAKSOK/4PAKSOM

Studiepoeng: 12

Språk

Norsk

Forkunnskaper

4PSHJ Sykepleie til pasienter i sykehjem.

Læringsutbytte

Læringsutbytte er at studenten:

- har kunnskaper om pasienters opplevelse i forbindelse med akutt sykdom/skade
- kan gjøre rede for aktuell behandling ved sykdom/skade og virkning/bivirkning ved denne
- kan reflektere over sykepleierens funksjon på somatisk sykehus
- kan gjennomføre sykepleie, omsorg og lindring i forbindelse med akutt sykdom /skade, basert på kunnskap og relevante resultater fra forsknings- og utviklingsarbeid.
- kan beherske medisinsk teknisk utstyr
- kan anvende relevante verktøy i dokumentasjonen av sykepleien
- har innsikt i sykehuset som en helsefremmende arena
- kan anvende faglig kunnskap ved medikamentell behandling og følge opp virkninger, og bivirkninger

Innhold

Emneområder fra Rammeplanen (2008)	Studiepoeng
------------------------------------	-------------

Sykepleiefaget og yrkesgrunnlaget	6
Mikrobiologi, infeksjonssykdommer og hygiene	1
Generell patologi, sykdomslære og farmakologi	5

- Pasienters opplevelse av akutt skade/sykdom, smerter, kvalme, fatigue
- Sykepleierens lindrende og behandlende funksjon på sykehus
- Sykepleie, omsorg og behandling ved akutt skade/sykdom
  - Undervisning og veiledning
  - Sykepleieferdigheter
  - Palliativ omsorg
  - Sykepleiedokumentasjon
- Observasjoner og tiltak knyttet til aktuelle sykdommer i praksis

- Intravenøs behandling og ernæringsstøtte
- Virkning og bivirkning av medikamenter
- Faglig begrunnet sykepleie til pasienter på sykehus
- Pasienters rettigheter og helsepersonells plikter - brukermedvirkning
- Tiltak for å hindre smittespredning

Organisering og arbeidsformer

8 ukers praksis i medisinsk eller kirurgisk sengepost på somatisk sykehus.

Det er utarbeidet egen undervisningsplan for praksis som studentene må følge.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Ingen

Vurderingsordning

Lærer fra høgskolen og hovedveileder/kontaktsykepleier i praksisfeltet vurderer praksisperioden til Bestått/ Ikke bestått .

Ansvarlig avdeling

Avdeling for folkehelsefag

4SYFO Sykepleie og folkehelse i et samfunnsperspektiv

Emnekode: 4SYFO

Studiepoeng: 10

Språk

Norsk

Forkunnskaper

4SYFE Sykepleie, folkehelse og enkeltmennesket

Læringsutbytte

Læringsutbytte er at studenten:

- kjenner til samfunnsforhold, folkehelsearbeid og sosialpolitiske prioriteringer og føringer i samfunnet og i nærmiljøet
- kan planlegge ulike metoder og strategier i det helsefremmende og sykdomsforebyggende arbeid
- kan initiere, planlegge og gjennomføre prosjekt
- kan utveksle synspunkter og erfaringer med andre innenfor relevante fagområder og gjennom dette bidra til tverretatlig samarbeid for å møte samfunnets helseutfordringer

Innhold

Emneområder fra Rammeplanen (2008)	Studiepoeng
Sykepleiens vitenskapsteoretiske grunnlag, fagutvikling og forskning i sykepleie	1
Stats- og kommunalkunnskap, helse – og sosialpolitikk	2
Sosiologi og sosialantropologi	6
Generell patologi, sykdomslære og farmakologi	1

- Menneskerettigheter og folkehelse
- Helseforutsetninger i samfunn og nærmiljø, barns, unge og kvinners helse
- Ulike strategier i folkehelsearbeidet
- Folkehelse og sykepleie i lys av kultur-, sosiologisk- og sosialantropologisk forståelse
- Tverrfaglig og tverretatlig samarbeid
- Folkehelsepolitikk
- Prosjektarbeid
- Sykepleierens rolle i helsefremmende og forebyggende arbeid
- Empowerment på gruppe- og samfunnsnivå.
- Empowerment som rettighet og som sosial bevegelse (diskriminering, utestenging)
- Epidemiologi

- Sykelighet og dødelighet i internasjonalt perspektiv

Organisering og arbeidsformer

Det vil bli tatt i bruk varierte arbeidsformer som forelesninger, gruppearbeid og veiledning

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Studenten må ha godkjent obligatorisk gruppearbeid og fremlegg knyttet til praksisprosjekt relatert til en kommunes folkehelsesatsning med fokus på gruppen gravide eller mor/spebarn.

Vurderingsordning

Individuell hjemmeksamen over 3 dager. Eksamen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A - F, med E som laveste beståtte karakter.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for folkehelsefag

4SYET Sykepleie og etikk

Emnekode: 4SYET

Studiepoeng: 8

Språk

Norsk

Forkunnskaper

4SYE Sykepleie, yrkesgrunnlaget og eldreomsorg

Læringsutbytte

Læringsutbytte er at studenten:

- kan identifisere etiske dilemma, verdier, normer og prinsipper i sykepleien
- kan begrunne etiske valg i sykepleien til enkeltpasienter, pårørende og grupper av pasienter
- kan reflektere over egne holdninger
- kan anvende faglig kunnskap i møte med det enkelte menneske for å vise respekt for deres liv og verdighet
- kan begrunne prioritering av ressursbruk i sykepleien til pasienten og grupper av pasienter
- kan analysere relevante fag- og yrkesetiske problemstillinger

Innhold

Emneområder fra Rammeplanen (2008)	Studiepoeng
Etikk	7
Sykepleiens historie, tradisjon og yrkesetikk	1

- Etisk teori
- Etikk i sykepleiepraksis; dannelse, dyd, nærhet, omsorg
- Yrkesetiske retningslinjer for sykepleiere
- Etisk refleksjon og argumentasjon i sykepleien

Organisering og arbeidsformer

Det vil bli tatt i bruk varierte arbeidsformer som forelesninger, gruppearbeid og veiledning.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Studenten må ha godkjent obligatoriske oppgaver.

Vurderingsordning

Prosjektksamen i gruppe over 14 dager. Vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for folkehelsefag

4PHJEM Sykepleie til pasienter med pleie- og omsorgsbehov i hjemmet og deres pårørende

Emnekode: 4PHJEM

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

4PSHJ Sykepleie til pasienter i sykehjem, 4PAKSOM/4PAKSOK Sykepleie til pasienter med akutt somatisk sykdom og skade i kirurgisk/medisinsk avdeling, 4MED Medikamentregning.

Læringsutbytte

Læringsutbytte er at studenten:

- har innsikt i pasienter og pårørendes ulike behov for sykepleie og omsorg
- har kunnskap om pasienters opplevelse av å leve med langvarig/ kronisk sykdom
- kan gjøre rede for hvordan miljøfaktorer påvirker friske og utsatte grupper og faktorer som kan føre til langvarig og kronisk sykdom
- kan anvende kunnskap, ferdigheter og holdninger fra tidligere praksis og utøve kunnskapsbasert praksis
- kan anvende faglig kunnskap og relevante resultater fra forskning og utviklingsarbeid i praksis
- kan begrunne egen praksis som et ledd i kvalitetssikring
- har innsikt i kvalitetssikringsarbeid på praksisstedet
- kan samarbeide på tvers av yrkesgrupper og kulturer og bidra til et godt arbeidsmiljø
- kan gjøre rede for sykepleierens ulike roller, funksjoner og oppgaver i kommunehelsetjenesten

Innhold

Emneområder fra Rammeplanen (2008)	Studiepoeng
Sykepleiefaget og yrkesgrunnlaget	9
Generell patologi, sykdomslære og farmakologi,	4
Stats- og kommunalkunnskap, helse og sosialpolitikk	2

- Pasienters opplevelse av kronisk/langvarig sykdom
- Sykepleie i hjemmet - omsorg for pasient og pårørende i ulike aldre
- Samarbeid med pårørende
- Sykepleierens rolle innen rehabilitering
- Møte med flerkulturelle pasienter og pårørende
- Kroniske/langvarige sykdommer i muskel, skjelett og bindevev, nevrologiske lidelser, sequele

- etter gjennomgått sykdom/behandling
- Helseplanlegging, offentlig og privat: Habilitering og Rehabilitering
  - Livsstilssykdommer i ulike aldersgrupper
  - Sykepleie og omsorg i intermediær behandling
  - Sykepleieren i samarbeid med ulike yrkesgrupper
  - Sykepleiedokumentasjon
  - Kvalitetssystemer

Organisering og arbeidsformer

10 ukers veiledet praksis med fokus på sykepleie og omsorg for pasienter i hjemmet.

Det er utarbeidet egen undervisningsplan for praksis.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Ingen

Vurderingsordning

Lærer fra høgskolen og hovedveileder/kontaktsykepleier i praksisfeltet vurderer praksisperioden til *Bestått/ Ikke bestått*.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for folkehelsefag

4PAPSY Sykepleie til pasienter med psykiske og psykosomatiske lidelser og deres pårørende

Emnekode: 4PAPSY

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

4AFB101 Anatomi, fysiologi og biokjemi

Læringsutbytte

Læringsutbytte er at studenten:

- kan anvende kunnskap om psykisk sykdom og lidelse
- kan begrunne sykepleierens ansvar i forbindelse med helsefremming av psykisk helse
- har kunnskap om forebygging av psykisk sykdom
- har kunnskap om pasientens behov i situasjoner som krever handling her og nå
- kan identifisere ulike utfordringer som sykepleieren møter i sin yrkesutøvelse
- har innsikt i pasienter og pårørendes ulike behov for sykepleie og omsorg

Innhold

Emneområder fra Rammeplanen (2008)	Studiepoeng
Sykepleiens historie, tradisjon og yrkesetikk	1
Sykepleiens vitenskapsteoretiske grunnlag, fagutvikling og forskning i sykepleie	2
Vitenskapsteori og forskningsmetode	1
Sykepleiefaget og yrkesgrunnlaget	2
Generell patologi, sykdomslære og farmakologi	4
Psykologi og pedagogikk	2
Kommunikasjon, samhandling og konfliktløsning	1
Stats- og kommunalkunnskap, helse- og sosialpolitikk	2

- Kontekst, situasjon med utgangspunkt i teori.
- Sykepleie basert på sykepleier – pasient – fellesskap
- Utviklings og personlighetspsykologi
- Psykiske lidelser
- Psykiatri

- Psykofarmaka
- Sykepleie til pårørende
- Sykepleie i samarbeid med brukerorganisasjoner
- Sykepleierens rolle i tverrfaglig samarbeid
- Folkehelseetnkning i sykepleie innenfor psykisk helsearbeid
- Lover og handlingsplaner som å regulere psykisk helsevern og psykisk helsearbeid
- Konfliktløsning
- Ulike former for kommunikasjon, tverrkulturell kommunikasjon

Organisering og arbeidsformer

Det vil bli tatt i bruk varierte arbeidsformer som forelesning, gruppearbeid og veiledning

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Studenten må ha deltatt på minimum 90 % av obligatoriske gruppearbeider og veiledningsmøter.

Vurderingsordning

Individuell mappevurdering som vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for folkehelsefag

4PPSY Sykepleie til pasienter med psykiske lidelser

Emnekode: 4PPSY

Studiepoeng: 12

Språk

Norsk

Forkunnskaper

4PHJEM Sykepleie til pasienter med pleie- og omsorgsbehov i hjemmet og deres pårørende. 4AFB101 Anatomi, fysiologi og biokjemi

Læringsutbytte

Læringsutbytte er at studenten:

- har forståelse for pasienters reaksjoner ved psykiske lidelser
- kan anvende faglig kunnskap og relevante resultater fra forskning og utviklingsarbeid
- kan beherske kommunikasjon i den hensikt å bygge relasjoner til pasienter som har psykiske lidelser
- har innsikt i hvordan pasienters rettigheter blir ivaretatt
- kan argumentere faglig for egne synspunkter i sykepleiefellesskapet og i tverrfaglig og tverretatlig samarbeid

Innhold

Emneområder fra Rammeplanen (2008)	Studiepoeng
Sykepleiefaget og yrkesgrunnlaget	11
Generell patologi, sykdomslære og farmakologi	1

Innhold :

- Opplevelser i forbindelse med psykiske lidelser: selvbilde, nettverk, håp, mening
- Empowerment - som medvirkning: brukerperspektiv - brukermedvirkning
- Sykepleie-pasientfellesskapet:
  - ved psykiske lidelser og psykiatri
  - i forbindelse med resiliens
  - i møtet
  - ved kommunikasjon og relasjonsbygging
  - i forbindelse med utvikling av individuell plan
- Sykepleierens rolle i psykisk helsearbeid/psykiatri
- Tverrfaglig og tverretatlig samarbeid
- Etiske utfordringer i psykisk helsearbeid
- Virkning/ bivirkning av medikamenter

Organisering og arbeidsformer

8 ukers praksis med fokus på pasienter med psykiske lidelser. Det er utarbeidet egen undervisningsplan for praksis.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Ingen

Vurderingsordning

Lærer fra høgskolen og hovedveileder/kontaktsykepleier i praksisfeltet vurderer praksisperioden til *Bestått/ Ikke bestått*.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for folkehelsefag

4PAKROK/4PAKROM Sykepleie til pasienter med akutt og kronisk sykdom i kirurgisk/medisinsk avdeling

Emnekode: 4PAKROK/4PAKROM

Studiepoeng: 18

Språk

Norsk

Forkunnskaper

4PPSY Sykepleie til pasienter med akutt og kronisk sykdom i kirurgisk avdeling, 4AKUT Sykepleie til pasienter med akutt skade/sykdom, 4SYFO Sykepleie og folkehelse i et samfunnsperspektiv

Læringsutbytte

Læringsutbytte er at studenten:

- har kunnskap om pasienters og pårørendes ulike behov for sykepleie og omsorg,
- har kunnskap om pasienters opplevelse av å leve med langvarig/ kronisk sykdom
- har kunnskap om hvordan miljøfaktorer påvirker friske og utsatte grupper og faktorer som kan føre til langvarig og kronisk sykdom
- kan utøve kunnskapsbasert praksis
- kan anvende faglig kunnskap og relevante resultater fra forskning og utviklingsarbeid i praksis
- kan utføre kvalitetssikringsarbeid på praksisstedet
- kan samarbeide på tvers av yrkesgrupper og kulturer og bidra til et godt arbeidsmiljø
- har innsikt i sykepleierens ulike roller og oppgaver i organisering av helsetjenesten
- kan lede og administrere sykepleieutøvelsen overfor grupper av pasienter og pårørende

Innhold

Emneområder fra Rammeplanen (2008)	Studiepoeng
Sykepleiens historie, tradisjon og yrkesetikk	1
Sykepleiefaget og yrkesgrunnlaget	11
Psykologi og pedagogikk	3
Kommunikasjon, samhandling og konfliktløsning	2
Stats- og kommunalkunnskap, helse- og sosialpolitikk	1

- Sykepleie, omsorg og behandling ved akutt og kronisk skade/sykdom
- Ledelse av eget fag
- Sykepleierens moralske ansvar i møte med pasienter og pårørende i alle aldre
- Kvalitetsforbedringsarbeid i sykepleien

- Avvik og rapportering
- Folkehelse i spesialisthelsetjenesten
- Prioriteringer i helsevesenet
- Konfliktløsning
- Undervisning og veiledning

Organisering og arbeidsformer

10 ukers praksis i kirurgisk eller medisinsk sengepost i somatisk sykehus. Det er utarbeidet egen undervisningsplan for praksis.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Ingen

Vurderingsordning

Lærer fra høgskolen og hovedveileder/kontaktsykepleier i praksisfeltet vurderer hver praksisperiode til *Bestått/ Ikke bestått*.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for folkehelsefag

4BACH Bacheloroppgave i sykepleie

Emnekode: 4BACH

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

4AKUT Sykepleie til pasienter med akutt skade/sykdom, 4PPSY Sykepleie til pasienter med psykiske lidelser, 4SYFO Sykepleie og folkehelse i et samfunnsperspektiv.

Læringsutbytte

Læringsutbytte er at studenten:

- har kunnskap om forskning og utviklingsarbeid i sykepleien
- kan gjennomføre et metodisk og systematisk arbeid
- kan kombinere faglig kunnskap og relevante resultater fra forskning og utviklingsarbeid i et skriftlig arbeid
- har evne til faglig/vitenskapelig refleksjon og selvstendig vurdering av litteratur
- har erfaring i å presentere og formidle fagstoff både skriftlig og muntlig
- kan drøfte, vurdere og argumentere for egne meninger gjennom opposisjon- og respondentskap

Innhold

Emneområder fra Rammeplanen (2008)	Studiepoeng
Etikk	1
Sykepleiens vitenskapsteoretiske grunnlag, fagutvikling og forskning i sykepleie	3
Vitenskapsteori og forskningsmetode	3
Sykepleiefaget og yrkesgrunnlaget	8

Bacheloroppgaven er en fordypningsoppgave basert på litteratur, og kan bygge på erfaringer fra praksis. Bacheloroppgaven skal avspeile forskningsprosessen gjennom litteratursøk, utforming av problemstilling, utvelgning av data, analyse, presentasjon av funn og drøfting.

Studentene skal velge en problemstilling innenfor et oppgitt tema og veileder skal godkjenne problemstillingen.

Organisering og arbeidsformer

Det vil bli tatt i bruk varierte arbeidsformer som forelesninger, gruppearbeid, seminarer og veiledning.

Det er utarbeidet egne retningslinjer for Bacheloroppgaven.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Studenten må ha deltatt på obligatoriske seminarer og veiledninger.

Vurderingsordning

Bacheloroppgaven skrives i grupper på to studenter og vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for folkehelsefag